

[Henry Christensen.]

ministeren. Det var ham og ham alene, der kunne skaffe sig skibsførernes udtalelse og give den videre til folketinget. Folketinget ville være aldeles uberettiget til selv og direkte at rette en sådan forespørgsel; så skulle man da i hvert fald gå den vej i alle sådanne sager at nedsætte parlamentariske kommissioner. Andre muligheder foreligger ikke for folketinget.

Dette er grundlaget for vurderingen af betydningen af den sag, vi her diskuterer. Det er nu blevet sagt også af det ærede medlem fru Edel Saunte, at det er jo et spørgsmål alene om skøn for den pågældende minister, og man kan ikke rejse en sag, når det således drejer sig om et skøn. Naturligvis må der gives en vis margen, måske også en vid margen i visse tilfælde, for, hvor langt skønnet går, men da ikke en fuldstændig grænseløs margen. Det, som fhv. minister Kjærboel har gjort sig skyldig i, er, at han mener, at dér, hvor de sagkyndige svarer præcis på det spørgsmål, der er stillet i folketinget af Augo Lynge, er han berettiget til at skønne, at præcis det kan han tage ud. Så vidt kan efter min opfattelse skønnet naturligvis ikke gå; der må være grænser, der må trækkes grænser, og det må være det høje ting, der er med til at trække disse grænser, og det må, når det drejer sig om en ministers handlemåde, der skal bedømmes på grundlag af bestemmelserne i straffeloven, være en rigsret, som det står i vor rigsretslov, der i den sidste ende afgør, hvor langt ministerens handlemåde er berettiget eller ikke berettiget.

Det er jo ikke ganske tilfældigt, at vi har en rigsret. I gamle dage bestod det ikke-juridiske element i rigsretten af medlemmer af landstinget; det har vi ikke mere. De ikke-juridiske medlemmer er i dag udpeget af folketinget, men, hvad man kan overbevise sig om ved at se listerne igennem, det drejer sig om medlemmer, der må formodes netop at have en betydelig politisk og parlamentarisk indsigt, og det er netop formålet med en rigsret, at den skal have mulighed for netop ved denne sammensætning at kunne foretage en vurdering af, hvor langt en ministers pligter går. Jeg må sige, at jeg mener heller ikke, det ærede medlem fru Edel Saunte har ret i den meget indsnævrende fortolkning, det ærede med-

lem ville give af professor Alf Ross' bemærkninger.

Jeg vil i øvrigt sige til de bemærkninger, som den højtærede justitsminister fremsatte, at egentlig synes jeg, at det, når ministeren ville give det høje ting en belæring, som jeg er taknemlig for, havde været af meget stor værdi, om han havde forsøgt også at give en belæring ud fra en juridisk vurdering af de statsretlige betragtninger, der kunne anlægges. Det tog den højtærede minister ikke hensyn til, men det må naturligvis i hvert fald det høje ting gøre. Ross siger jo, som det er blevet citeret tidligere, at §§ 155-157 i straffeloven netop åbner plads for et meget frit skøn med hensyn til, om der foreligger pligtovertrædelse.

Vi kan naturligvis ikke uden videre overføre det samme bedømmelsesgrundlag, når vi skal anvende disse paragraffer, på en menig embedsmand og en minister. Der ligger selvsagt i stillingens karakter et forskelligt grundlag, der stiller forskellige krav til pligterne. Derfor kan pligterne være forskellige for forskellige personer; det afhænger i høj grad af de ansvar, herunder også i forhold til folketinget, som de pågældende har. Det er derfor min opfattelse, at vi nu er så langt med undersøgelser i denne sag, at det efter min opfattelse ikke mere drejer sig så meget om tidligere minister Kjærboel, efter at vi har fået fastlagt ansvarsfordelingen mellem ham og direktør Christiansen — før drejede det sig også meget herom — som det i høj grad drejer sig om at værne folketingets rettigheder og folketingets krav over for ministre. Det er det, der i dag må være hovedproblemet, når det danske folketing skal tage stilling.

Mener man virkelig, at det kan accepteres som faldende uden for de pligtkrav, der i kapitel 16 i straffeloven stilles — også ud fra det frie skøn, som må lægges ind i loven — at en minister optræder, således som Kjærboel gjorde for det høje folketing — at dette er forsvarligt? Det er min opfattelse, at det ville være afgjort skadeligt for det danske folketing, om vi gik ud herfra.

Når denne del af vort parlamentariske virke skal afgøres, er det måske slet ingen skade til, at det sker igennem regler, som skabes gennem afgørelser i de rigsretssager, som i givne situationer anlægges. Det